

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Naročnino in raznana s prejemom upravništvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih stah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

O kolonstvu.

Poročilo dvornega svetnika dr. pl. Schullern o kolonstvu na Goriškem.

Dvorni svetnik dr. Schullern, ki je bil odposlan od poljedelskega ministerstva, da prouči kolonske razmere na našem jugu, je sedaj podal svoje poročilo v posebni knjižici. Knjižica ima 121 strani in je razdeljena: uvod, opombe; I. Gorica-Gradiška italijanski del, II. slovenski del, III. Istra, IV.—IX. Dalmacija, X. italijanski del Tirolskega; konečno ima priloge.

Schullern pravi, da se rabi beseda kolonat za celo vrsto najrazličnejših oblik zakupnih pogodb, katere pogosto nimajo nič skupnega, kakor da so ravno zakupi. Dandanes ni več mogoče jednotno povedati, kaj je kolonat. Na razvoj kolonata je vplivalo rimsko, bizantinsko, benečansko, turško in slovansko pravo.

Schullern opisuje, kaj je videl in pravi, da predlaga določne preosnove, katere imajo vsaj to za se, da niso utopije, ampak se dajo brez posebnih težav vresničiti. Vsaki razvitek mora imeti zgodovinsko zvezo in nobena preosnova nima značaja katastrofalnega preobrata.

Po mnenju Schullerna so najslabše razmere v močvirnatem delu Furlanije in v zapadnih Brdih (okolu Dolenj).

V zadnjem kraju so razmere naravnost grozne, kar kaže ta-le slika:

Na hribu borna koča; izstradana blede žena, otročič rumenkaste barve, polmrtev od glada; mlad izmučen mož, boječ, nezaupljiv, top vsled bede, poln strahu, da bi ne zgubil pičlega kruha, ako bi jasno razložil svoje stanje. Njegov gospodar je italijanski podanik. Italijani namreč pridobivajo neverjetno veliko posestva v Avstriji in tlačijo naše ljudi kakor lastne v sosedni kraljevini.

Omenjeni kolon ima v zakupu 27 parcel, približno 22 njiv zemlje: 2 njivi ste polje, 7 njiv vinograd, kjer pa rastejo trte le redko, 7 njiv je pašnik, 6 njiv gojzd. Od vinskega pridelka mora dajati gospodarju 320 litrov, od ostanka dve tretjini; ako ne potrga za 320 litrov, kar se lahko dogodi, mora dati gospodarju 45 gld. v gotovini; pa tudi svoje tretjine ne dobi v vinu, ampak mu gospodar plača po 10 gld. na hekto.

Razun tega daja kolon 10 komadov perutnine različnih vrst, dva koša izbranega grozdja, vse češpe (okolu 150 kg), od vseh vrst sadja po en koš (približno 2—4 kg) in mora na vsako zahtevo gospodarja delati in voziti za dnino, katero določa gospodar sam.

Ob trgatvi mora delati zastoj; delati morajo vsi družinski člani, ako jih ni, mora kolon najeti druge delavce.

Lansko leto je kolon napravil čez 100 dnin brez plačila.

In ta pogodba še ni najslabša v teh krajih!!

V drugih delih Brd so razmere slične kakor okolu Dolenj, vendar so na splošno manj hude. Tukaj prevladuje malo kmečko posestvo.

V posameznostih se kolonske pogodbe razlikujejo pri različnih gospodarjih, v bistvu so pa precej enake.

Stanovanja so pa kakor pri Dolenjah v silno revnem stanju.

Schullern je videl tri različne pogodbe:

Jeden kolon ima 5 njiv, hišo z bornimi prostori; pogodba velja za eno leto; kolon mora dajati gospodarju dve tretjini vina in polovico sadja; za gozd daja še od vsacega njemu pripadajočega hektolitra vina 60 kr. ali pa skupno 35 litrov vina. Tukaj bodi omenjeno, da gre sadjereja nazaj in da se sadna drevesa posekuje, ker dobiva gospodar od sadja manj dohodka nego od vina. Za hišo plačuje kolon 15 gld. najemščine in daje 25 možkih robot proti plačilu 15 kr. kruhu in vinu ter 7 ženskih robot proti plačilu 12 kr., kruhu in vinu. Razun tega je kolon dolžan opravljati navadne robote v Gorico, namesto katere pa sme plačevati 1 gld 25 kr. Drugih del kolon ne opravlja; ako še kaj dela, dobi navadno dnino. Za poboljšanje ne dobi ničesar in se odpoveduje popustu davka vsled elementarnih nezdod. Ako nastanejo na trtah ali drevesih bolezni, mora kolon brezplačno delati, da se jih prežene, in mora prispevati eno tretjino drugih stroškov. Gospodar ne zahteva plačila obresti za kolonski dolg.

Pri drugem gospodarju veljajo bistveno isti pogoji, samo, da daje kolon le eno tretjino sadja. Ta gospodar ima sicer jeden del premoženja v zakupu za denar, nima pa pismenih pogodb in dela s koloni samo obračune. Schullern je videl jeden obračun, ki pa ima samo številke, ne da bi se vedelo, kaj pomenjajo. Tukaj je treba omeniti kakor posebnost, da se prodaja sadje na goriškem trgu na stroške kolona in da se oddaja jedna tretjina gospodarjem v denarju po najvišji tržni ceni. Ker se sicer vrši cenitev pred pobiranjem, se vtegne pripetiti, da mora kolon pozneje plačati, ne da bi bil kaj pobral. Ti koloni plačujejo tudi kongruo (duhovniku).

Pri tretjem gospodarju so razmere istotako slične, on dobiva pa za plačilo kongruo nekaj grozdja. Kongrua za kolone je od 3 do 10 K. Kolon mora nemejeno delati in voziti za gospodarja ob navadnih dninah, ne sme pa delati za druge posestnike. Račune dela gospo-

dar enostransko. Koloni morajo izvrševati poboljšanja in so dolžni nasaditi vsako leto 200—400 trt. Kakor temu gospodarju, tako morajo koloni dajati tudi drugim neke regalije. Število obveznih delavnih dni se ziba mej 14 in 40. Opomniti je, da se zdi, kakor bi bili gospodarji po svojih razmerah prisiljeni, da tudi sami opravljajo svoje posestvo in da najvarčnejše porabljajo dohodke.

Mnogo gospodarjev na Goriškem toži, da je oni del pridelkov, ki ga res dobijo, mnogo manjši kakor oni, ki bi ga morali po pogodbi dobiti; trdijo namreč, da jim koloni marsikaj odnesejo še pred trgatvijo. Schullern misli, da so takšne pritožbe tu pa tam morda opravilene, ampak da je nevarnost prikrajšanja pač precej majhna, ako določi dan trgatve občina ali pa gospodar.

„Kar se tiče pritožbe, da so kolonitveni in da nočejo več delati, nego je absolutno potrebno, sem slišal le malo taci pritožb in se mi zdi, da kjer se to dogaja, je iskati vzroka v posebno neugodnih pogodbah, katere naravno potisnejo prebivalstvo v nemarnost in jej vcepijo čut brezupnosti. Po mojem opazovanju izražam mnenje, da je prebivalstvo na splošno pridno in varčno in da bi vsako zboljšanje njegovega stanja utrdilo patrijotično mišljenje, ki vlada v narodu brez dvoma, in da bi bistveno povzdignilo veselje do dela.“

Schullern prihaja do teh-le zaključkov:

Kolonske pogodbe so sklenjene za prekratko dobo; vsled tega je stanje kolona povsem negotovo ter ne more imeti kolon veselja do izboljševanja zemlje.

Izboljševanja se morajo odškodovati vsaj, ako so se izvršila s privoljenjem gospodarja, ali pa, ako se je vsled njih brezdovmno povzdignila vrednost posestva.

Skrbeti je treba, da se robote popolnoma odpravijo in da bo kolon dolžan proti plačilu delati in vozariti samo toliko, da ne bo trpelo obdelovanje kolonskega zemljišča.

Zahtevati se mora, da se pogodbe napravijo pismeno in da dobi vsaki kolon prepis pogodbe; pogodbe naj bodo proste vsake pristojbine.

V pogodbe bi se morala sprejeti tudi določba, da ste obe stranki dolžni vsako leto obračunati.

Želeti bi bilo, da se vpeljejo olajšave glede prevoznje gospodarjevega pridelka, kjer se gre za dolge vožnje.

Schullern pa pravi na koncu, da noče razpravljati o vprašanju, ali bi ne kazalo spremeniti kolonsko zemljo v malo lastno posestvo, odnosno podpisati tozadevne akcije.

Politični pregled.

Državni zbor.

V včerajšnji seji poslanske zbornice je bil prvi govornik ministerski predsednik baron Bienerth. Izrazil je svoje veselje nad tem, da je zbornica pričela razpravo o proračunskem provizoriju z naglico, ki dokazuje, da so neosnovani dvomi nekaterih o možnosti poslovanja zbornice.

Ministerski predsednik je potem govoril o naglem sodu v Pragi in okolici. Vlada je proglasila nagli sod, ker je agitacija začela zavzemati sovražno stališče proti državi. Proglas nagle sode ni naperjen ni proti neki narodnosti, ni proti neki stranki, obrnjen je le proti takim nemirnim elementom, zlasti takim, ki hočejo prav v sedanjem težkem položaju slabiti moč države. Ako bo v Pragi nadaljeval mir, ki vlada sedaj, odpravi čimprej nagli sod.

Na očitanje posl. Adlerja, da nedostaje vladi parlamentarnih čutstev, je rekel govornik: „Hočem parlament, verujem v parlament, in storim vse, kar je v mojih močeh, da ojačim parlament. Ministerski predsednik je odobral izjavo dr. Adlerja, da se ne sme dijaštvu prepustiti vodstva politike; tudi on meni, da je že skrajni čas, da postanejo akademični državljani res dijaki.“

Glede italijanskega vseučilišča je rekel minister, da predloži vlada zbornici prihodnji mesec zakonski načrt za ustanovitev ital. juridične fakultete.

Konečno je prosil ministerski predsednik, naj sprejme proračunski provizorij. —

Ko so govorili poslanci Masaryk, Glombinski in Černí, ki je zahteval Tratkot sedež italijanskega vseučilišča, je bila seja zaključena.

Avstroogrsko-turška pogajanja.

V torek je imel avstrijski poslanik markiz Pallavicini z velikim vezirjem pogovor o sredstvih in potih, kako da bi radi Bosne in Hercegovine prišlo do začasnega sporazuma.

Poslanik je izjavil, da se Avstro-Ogrska sporazumno s Turčijo želi vdeležiti konference in tu konstatirati, da je aneksija Bosne in Hercegovine že dogmata stvar. Porta bi pa morala najti sredstev, da ustavi bojkot. Sicer ni mogoče pričakovati kakega uspeha.

Bolgarija se pripravlja.

Iz Srbije poročajo, da so 14. t. m. poklicani pod orožje vsi novinci vojske. — Navadno se sklicuje novince na spomlad.

Novice.

Posojilnice in zavarovalnice za govejo živino. — V zadnjem tednu je začelo poslovati več kmečkih posojilnic v naši deželi. Na novo se ustanovlja posojilnica v Borjani na Kobariškem. Poleg posojilnic napreduje tudi število zavarovalnic za govejo živino. V torek je bil ustanovni zbor nove podružnice deželne zavarovalnice za govejo živino v Avčah. Šoh je bil prav dobro obiskan. Govoril je dr. A. Pavlica iz Gorice, ki je razložil pravila. Vpisalo se je takoj precejšnje število živinorejcev. Za predsednika je bil soglasno izvoljen p. n. Karol Kovarčič št. 111, za podpredsednika pa Andrej Cvetrežnik št. 5, za I. nadzornika Valentin Gašperčič št. 37, za II. nadzornika Jožef Kolenc št. 13 in za namestnika Anton Golja štey. 82.

To je resno delo za dobrobit kmečkoga ljudstva. Delovanje S. L. S. je namenjeno v povzdigo in zboljšanje gospodarskih razmer kmečkoga ljudstva. To priča nebroj posojilnic, zavarovalnic in izobraževalnih društev, ki jih je zasnovala naša stranka. Predržno je, kar piše „Naš glas“ v zadnji številki o naši stranki: „Ako hočete res delati za kmeta, zaradi njega in ne zaradi sebe, pristopite k nam (agrarcem)“. Na to predrznost odgovorjamo, da naša stranka že dolgo in vpešno deluje za kmečki stan. Ko bi mi pristopili k „agrarni“ stranki, bi zatajili svoj kmečki program, kajti „agrarna“ stranka ni še nič storila za kmeta in se je poleg tega v deželnem zboru združila z liberalci, ki so največji škodljivci našega kmečkoga ljudstva. Ko bi „agrarci“ bili res prijatelji kmečkoga ljudstva, bi se pridružili S. L. S. Njih združitev z liberalci dokazuje, da so jim sorodni.

Kdo je kriv — da deželni zbor ne deluje, vprašata Gabriček in Lojzek, pa zvrčata krivdo na poslance S. L. S., ki nočejo pripustiti, da bi ta moža dobila vajeti deželne uprave v svoje roke. — Nam se pa zdi, da ravno Gabriček in Lojzek sta vsega kriva, ker po vsi sili hočeta dobiti nekaj v roke, za kar nista stvarjena. Kdaj se je Lojzek bavil z javnimi zadevami, ako ni bil plačan kot advokat ali ako ni pričakoval, da dobi plačilo kot odbornik?

In kdaj je ganil Gab. v javnosti pest, da ni bilo to v škodo ljudstvu? In taka možakarja hočeta postati gospodarja v deželi ter se hudujeta nad poslanci, ki jima nočejo izročiti proste volje deželne uprave! Namesto da bi delala svojo pohlepnost odgovorno, da v deželi ne gre nič naprej, se drgata ob tovariše-poslance, ki imajo več v petah nego gospoda pod lasmi!

Čipkarice, pozor! — Ker je mnogo čipkaric tudi na Goriškem in ker mnoge čipkarice ne vedo, po kaki ceni se čipke prodajajo, priobčimo v prihodnji številki daljše poročilo o čipkah in njih cenah, nakar uže sedaj opozarjamo naše čipkarice. —

Gabrček in Malovrh — nesebična čuvarja narodnih pravic slovenskega naroda, tička, ki si pomenljivo namežikujeta, ko se srečujeta v togi slovenskih Katonov — sta hudo zarentačila nad dr. Gregorčičem, namestnikom deželnega glavarja goriškega, ker je ob priliki, ko se je deželni odbor poklonil vladarju ob 60letnici njegovega vladanja, nagovoril presvitlega cesarja v nemškem jeziku.

Na to jima odgovorjamo, da deželni glavarji goriški so do zdaj še vselej nagovarjali cesarja ob slavnostnih prilikah v nemškem jeziku. Isto je namenil deželni glavar tudi za letošnjo slovesnost, katere se je nameraval udeležiti osebno, ter je sestavil nagovor v

demškem jeziku in predložil ga vladi v pregled, kakor je to navada.

Še le zadnje dni se je deželni glavar po nasvetu zdravnika stalno odločil, da se ne poda na daljno, zanj težavno nevarno pot, ter je naprosil svojega namestnika, naj ga namestuje pri redki slavnosti. Dr. Gregorčič ni imel kaj odločevati, ampak je dobil na Dunaj že aprobirani nagovor, kakor je bil sestavljen od prvega začetka.

„Kršč. zveza Slovencev“ v Aleksandriji je priredila v ned. 29. nov. igro „Najdena hči“. Vspela je jako dobro, vse igrake so pohvalno izvršile svoje vloge, nekatere prav izvrstno. Prvikrat smo imeli na novem odru predstavo pod vodstvom čl. slov. šol. sester. Vsi navzoči so bili jako zadovoljni s tem večerom. Pred igro so zapele društvenice s pevovodjem cesarsko pesem in Tiha luna. — Na to je bil kratek nagovor o cesarjevem jubileju ter o „Zvezi“, ki naj dela z združenimi močmi v blagor Slovencev v Aleksandriji. Tudi šaljiva deklamacija, katero je vrlo prednašala društvenica, je bila prav na mestu. Predno se je pričela predstava, se je razložila vsebina igre, kateri so z veliko pazljivostjo sledili ves čas; znamenje, da so z vžitkom in koristjo bili navzoči mnogobrojni poslušavci. Čl. slov. šol. sestre so pokazale s to prvo svojo vprizoritvijo, da niso mrtve za delo zunaj šole.

„Slov. kat. delavskemu društvu“ v Gorici je daroval č. g. Ivan Košir, kurat v Ročinju, o priliki odlikovanja ročinjskega rojaka g. L. Dugarja, 20 K. — Srčna hvala!

S slovensko zastavo — so prikorakali v sredo, na dan jubileja Števerjanci v Gorico in korakali v velikem številu skozi mesto. Nihče jim ni nič slabega storil. Znamenje, da je neumestna prepoved politične oblasti, da se ne sme v Gorici prikazati slovenska zastava. Števerjanci so se podali v „Central“.

Smrtna kosa. — Dne 4. dec. je doletel dež. poslanca in župana cerkljanskega hud udarec. Umrla mu je njegova soproga Marija Kosmač roj. Razpet, po dolgi in mučni boleznini v starosti 35 let. Žalujočemu g. soprogu in celi njegovi spoštovani družini naše iskreno sožalje.

Dne 6. dec. je umrl na Sv. Gori pri Gorici znani posestnik in gostilničar g. Jožef Makarovič. Pogreb se je vršil v torek ob 2. pop. Žalujočim ostalim naše sožalje!

— Novi dalmatinski vozni red. Glavno ravnateljstvo avstrijskega Lloyda razglašja, da stopi z dnem 17. decembra v veljavo novi dalmatinski vozni red. Od tega dne bodo po trikrat na teden vozili brzi parniki iz Trsta v Kotor in nazaj. Iz Trsta bodo odhajali parniki vsaki torek, četrtek in soboto ob 8. uri zjutraj. Službo bosta opravljala oba nova parnika s tremi vijaki „Baron Gautsch“ in „Prinz Hohenlohe“.

Mestne novice.

m Sv. misljon v župni cerkvi Sr. Ignacija v Gorici je pričel 8. decembra. Vodijo ga čl. očetje iz družbe Jezusove: Jan. Kunstelj, Jan. Pristov in Engelbert Rakovec. Vdeležba je obilna, a bi bila lahko še precej bolja.

Stariši, ki se žalostite zaradi nerodnih sinov in lehkomišelnih hčera, k misljonu jih pošljite — in, če so otroci dobri, le pošljite jih tudi, da se utrdijo; gospodarji, ki se jezite zaradi malopridnih in svojeglavnih poslov — dajte jim časa in prilžnosti iti k misljonu; žena, namesto jeziti se nad možem, k misljonu ga spravi — in možje, ki imate sitne žene, le k misljonu z njimi! Tudi, kedor

je videti dober, le k misljonu, dovolj trden ni nihče!

Naj očetje misljonarji ne odidejo z misljo, da v Gorici ni Slovencev, ali pa, da so taki, ki se cerkve ogibljejo!

m Šoh „Slov. katoliškega delavskega društva“ v Gorici se je v nedeljo prav dobro obnesel. Take, udeležbe ni bilo že dolgo. Govorili so gg. predsednik Gorjup, duhovni voditelj dr. Pavlica, g. Jonej Kopač, g. Luka Dugar in g. Karol Makuc. G. duhovni voditelj je po slavnostnem govoru o 60 letnici cesarjevi s primernim nagovorom pripel najprej križec: Pro Ecclesia et Pontifice g. Luke Dugarju, potem pa društveniku Štefanu Ceju častno medaljo za štiridesetletno zvezo službovanje, katero mu je podelil g. namestnik knez Hohenlohe z dekretom z dne 16. sept. t. l. v zmislu Najvišje odredbe z dne 18. avg. 1908. Prečital se je tudi dopis g. kurata Ivana Košir-ja, dušnega pastirja rojstne duhovnije g. Luke Dugar-ja. G. Kopač je v svojem govoru slavil pridnost in požrtvovalnost obeh odlikovancev ter ju postavil vsem društvenikom v vzgled. G. Luka Dugar je izrazil svojo zahvalo za odlikovanje sv. Ojeta in prevzvišenemu knezu nadškofa, potem pa tudi vsem društvenikom za izkazano čast. Na koncu je č. dr. Pavlica obširno govoril o načrtu postave glede zavarovanja za slučaj bolezni in nezgod, za onemoglost in starost. Na predlog g. predsednika Gorjupa se je nabralo 22 K 21 v za „Slov. sirotišče v Gorici. Odposlana je bila kabinetni pisarni Nj. Veličastna na Dunaju sledeča brzojavka: „Slovensko katoliško delavsko društvo“ v Gorici polaga pred prestol Njega Veličanstva ob šestdesetletnici iskrene čestitke ter izraža zvestobo, udanost in hvaležnost za vse naprave v prid delavskemu ljudstvu“.

m V četrtek zvečer ob 8h predava č. g. dr. Ujčič v S. K. S. Z., Gosposka ulica št. 6. — Vsi k predavanju!

m Voda iz kronberškega vodovoda je po nekaterih privatnih hišah že par tednov zaprta. Neki tukajšni list pravi, da je voda le po katerih privatnih hišah zaprta, dočim je po hišah mestnih očetov in njih benjaminov odprta. Omenjeni list imenuje tako počenjanje „infamno“, in prav ima.

m Štiri lobanje odrasčenih ljudi so našli 1 in pol meter pod zemljo pri prezidovanju vile Böckmann v Gorici, kjer bo novo malo semenišče. Pokopališča tam ni bilo nikoli. Oblast preiskuje stvar.

m Kinematograf v „Centralu“, o katerem smo uže večkrat poročali, je spet menjal program. Občinstvo z zanimanjem obiskuje predstave, ki so vredne si jih ogledati. Za mali denar se človek razvedri pri kinematografski predstavi. Slike so nekatere poučne pa tudi zabavne. Kdor enkrat obiše predstavo, si želi spet posetiti kinematograf.

m Zmrznil je večeraj zjutraj blizu vile Cesconi na Solkanski cesti neki neznan človek. Našla sta ga tam delavca Lenardič in Simič, ko ni bil še popolnoma mrtev. Prenesla sta ga v neko hišo, ki ni še dodelana, napravila sta ogenj, da bi ga ogrela, a revež je kmalu potem izdihnil svojo dušo. Pri njem so našli 40 vin.

Iz goriške okolice.

g Mirenski župan Scalettari — je dobra duša. Ta mož je rad z vsemi, najraje z naprednjaki, dasi ga ti sovražijo. — Naših priredb se nikdar ne vdeleži, nasprotnih pa vsake. Povabljen je bil k slavnostni veselici kat. delavskega društva 2. t. m. — toda da se ne zameri naprednjakom — ni ga bilo. — Pri šolski slavnosti dne 2. t. m. je imel

govor v proslavo cesarjevo tudi naš bivši učitelj Urbančič. O ironija.

g „Kat. slov. izobraž. društvo v Biljah“ je priredilo v nedeljo jubilejno veselico, ki je bila dobro obiskana in je dobro uspela. Na vsporedu sta bili igri „Vedeževalka“ in „Kmet in fotograf“ in par moških in mešanih zborov. Vsi igralci in pevci ter pevke pod vodstvom vrliga domačega organista Romana Siliča so rešili svojo nalogo nepričakovano dobro. V vsporedu je bil tudi slavnostni govor domačega kurata o cesarju jubilanu in par primernih deklamacij, ki so tudi dobro uspela. Oder je bil ves preprežen in mično okrašen s cesarskimi, slovenskimi in papeškimi zastavami in cesarjeva podoba. Transparenta se je izborno podala. Želja občinstva je, da bi društvo zopet kmalu nastopilo in mu preskrbelo tako lepega in poštenega užitka in veselja.

g „Kat. slov. izobr. dr. v Orehovljah“ je imelo v torek na praznik časa zelo primerno predavanje. Tovariš Kremžar od goriške S. S. K. Z. je predaval o novi zakonski predlogi glede „zavarovanja za starost in onemoglost“. Predavanje je bilo vrlo dobro obiskano in navzoči so sledili razpravi z velikim zanimanjem. Mislili so pač vsi: Vendar enkrat! Da bi se pač uresničilo kmalu!

g Umrl je v Kronbergu dobri mladenič Ivan Polenčič. Pokojni je bil tihega in mirnega značaja in vsakomu priljubljen. Bil je vnet član „Slov. kat. izobraževalnega društva“. — K večnemu počitku so ga spremili skoraj vsi člani društva. Pevci pa so mu zapeli dve nagrobnici v slovo. Počivaj v miru, dragi Ivan!

g Št. Ferjan. „Kat. bral. društvo“ v Št. Ferjavu si šteje v prijetno dolžnost izreči svojo srčno zahvalo S. K. S. Z. v Gorici, ki je pripomogla, da je naše predavanje, telovadba in veselica tako krasno uspela. Posebej se zahvaljuje gg. dr. Dermati, dr. Cipudru, goriškim, mirenskim in podgorskim telovadcom za njih sodelovanje. Bog povrni!

O d b o r.

g Požar. — V nedeljo okoli 10. ure zv. je pričelo v Dol. Vrtojbi goreti. Do tal je pogorel senik g. Jos. Uršič, ki se v tem času ni nahajal doma. Na seniku je bilo seno in stelja, spodaj pa hlev, v katerem se je nahajala živina. Senik se nahaja k sreči na samem. Ljudstvo, ki je priteklo po zvonjenju na lice požara, ni moglo drugega pomagati, kot paziti, da se ni ogenj razširil na bližnja poslopja. Živino so rešili. Škoda je precej velika.

g Kokošji tat. — Aretirali so Cirila Baučerja, ki je v Biljah in v Selu pokradel mnogo glav kuretine.

Iz ajdovskega okraja.

a Z Vipavskega. — Krasno je bilo videti vipavsko dolino noč pred slavljenjem šestdesetletnice Nj. Vel. presv. cesarja. Vsa Vipavska je bila v čarobnem svitu. Največji kres je bil gotovo oni č. kr. gozdarja nad Sr. Tomažem. Gotovo je odnesel lovorjov venec. Lepo je bilo videti šmarensko okolico, ki je žarela v lučicah. V Sinem so pokali topiči od ene ure popoldne pa do devete zvečer. Drugi dan pa uže ob petih zjutraj. Lepo je bilo videti na predvečer jubileja ognjene črke „Franc Jožef“ nad sosesko Svino, ki so krasno žarele. Celavipavska dolina je žarela v svitu.

a V Šmarjahn je bil predpreteklo nedeljo občni zbor „Katoliškega slovenskega društva“. K društvu je pristopilo okoli 70 članov. Dal Bog svoj blagoslov.

a Iz Črnič. — Dne 2. t. m. je umrl v Črnišh Franc Lojk, star šele 27 let. Ranjki je bil vri usoren mladenič. Njegov moški nastop, resno a ven-

dar milo in prijazno vedenje mu je pridobilo srca vseh domačinov; kdor je z njim občeval ga je moral tudi visoko čislati. Spoštovali in ljubili so ga vsi, ki so ga poznali tudi iz bližnje okolice — da celo njegovi nasprotniki! Bil je več let v Batujah organist in član izobr. dr. za Batuje-Selo, pevovodja in učitelj tamb. zboru v Črničah. Ponosni smo bili na takega učitelja-tovariša. A tembolj se nam je stisnilo srce žalosti, ko smo slišali oni dan izredno tužni glas zvončka in zvedeli prežalostno novico, da našega Francija ni več. Za nas je bil to silni udarec. — Veličastni pogreb v petek zjutraj je pokazal, kako so ranjega vsi spoštovali in ljubili. V znak ljubezni so mu tovariši in tovarišice poklonili pet vencev. Pogreba so se udeležili člani izobr. društva za Batuje-Selo s dvema krasnima vencema, skoraj vsi domačini in mnogo njegovih znancev iz bližnjih vasi. Domači pevci in pevci izobr. društva za Batuje-Selo so mu zapeli ginljivi žalostinki. N. v. m. p. 1

Naj bo na tem mestu v imenu žalujočih starišev, brata izrečena prisrčna zahvala vsem, ki so ranjega obiskali v mučni bolezni in ga tolažili in mu skazali zadnjo čast.

a Pretep. V Rihemberku so se stepili. Pri pretepu so se posluževali tudi kamenja. Neki Alojzij Ličen je bil s kamnom tako močno ranjen na glavi, da so ga morali prepeljati v goriško bolnišnico.

Iz kanalskega okraja.

kl Z Anrovega. Naj širni svet izve tudi o naši jubilejni slavnosti, katero smo, kakor po celi Avstriji, praznovali dne 2. dec. Že v pondeljek je oznanjalo gromenje topičev, da se bliža slovesen dan. V torek popoldne pa so se topičem pridružili še zvonovi, ki so z milodonečimi glasovi naznanjali ljudem, da stojimo na predvečer velikega dne. V mraku je bila cela občina divno razsvetljena in z zastavami okinčana. — Na jubilejni dan pa je proti 9. uri korakalo 30 mladeničev in nekaj starejših moških s hrastovim perjem za klobukom in cesarskimi znaki na prsih med pritokovanjem zvonov in grmenjem topičev k slovesni sv. maši. Spredaj je jahal na konju 82-letni starček, vojščak Radec-kijev. Na čelu spreveda pa je korakal naš oče župan z osmimi občinskimi odborniki. Po sv. maši so mladeniči in moški defilovali pred starčkom na konju in županom ter občinskimi odborniki. — Anhovci smo pokazali, da ljubimo vladarja, da ga spoštujemo in ga občudujemo, da more vladati tako razdraženo monarhijo, kot je naša Avstrija.

Iz tolminskega okraja.

t Polubinj. — Dan 6. t. m. je bil za naše društveno življenje lep. Tri sosedna društva in sicer domače polubinjeko, iz Zatolmina in iz Volarjev so se sestala v Polubinju. Ta dan smo imeli namreč predavanje s skioptičnimi slikami. Predavatelj, odposlanec S. K. S. Z. iz Gorice, je govoril o cesarjevem jubileju. Navzoči, katerih je bilo mnogo, so z zanimanjem poslušali predavatelja ter se divili lepim skioptičnim slikam. Hvala S. K. S. Z. v Gorici, da nam je preskrbela tako podučno predavanje. — Dne 20. t. m. bomo imeli spet predavanje v društvenih prostorih: „Ljudsko zavarovanje za starost in onemoglost“. — Tako skrbi naše društvo za izobrazbo članov. Dajmo ljudstvu priliko, da se seznanja s stvarmi, o katerih do sedaj ni imelo nobenega pojma.

t Zatolmin. „Soča“ in „Primorec“ sta prinesla dopis iz Zatolmina, kateri pa gotovo ni bil pisan v Zatolminu. V tem dopisu toči lib. dopisnik krokodilove solze, ker je izpodlele liberalizmu tudi

v našej vasi. Posebno mu je „pri srcu“ naše novoustanovljeno k. s. izobr. društvo ker mu pa ne more škodovati — je izlil ves svoj žolč najprej v lib. listih. Dopisnik se čudi „kako so mogli „napredni“ Zatolminci dovoliti mlekarino za Tomšičeve komedije“. Mi pa vemo, da bi bili naši liberalci radi to zabranili, ko bi bili mogli. Ha, ha! Ta je pa res lepa, da bi ljudje, ki so jo sezidali s svojimi žulji ne smeli v njo, dočim so se liberalni Tolminci ob lanskih volitvah z dr. Gruntarjem lepo šopirili v njej, čeravno je bila velika večina vasi na dr. Gregorčičevi strani. In vendar se ni nihče zgražal nad temi Pravite č. g. Tomšiču, [da „seme, katero ste vsejali v Zatolminu, obrodi slab sad“. Kak sad bo obrodilo — pokaže bodočnost. To naj vas nič ne skrbi! Dalje pravite g. Tomšiču, da je „zanesel v našo vas prepir, neslogo in sovraštvo“. Mi pa vemo, da je to zanesla v našo vas le tolminska lib. frakarija in njen pomagač iz naše vasi. Vprašate: „Ali je treba v tako mali vasi dveh društev?“ Gotovo ne! Vaše je popolnoma brezpotrebno. To lahko spoznate tudi po tem, kako so se čitali vaši časniki odkar imate društvo ustanovljeno. To vam tudi povemo, da „Jaz“ ni za 12-letno mladino. Da pa ne bo dopisnik preveč tarnal češ, čemu dve društvi v tako mali vasi, mu povemo, da jih nikoli ni bilo dveh, ko bi se ne bili fantje „krepke postave in bistre glave“ obesili za vrat tolminski liberalni frakarji; potem so bili pa „prilikavci“ prisitjeni ustanoviti svoje društvo, če so hoteli, da ne izostanejo v izobrazbi. — Naše „kat. slov. izobraževalno društvo“ šteje že 100 članov. Član.

t Na Idriji pri Bači je bil drugo adventno nedeljo ustanovni občni zbor „Izobraževalnega društva na Idriji“, katerega je sklical domači g. župnik. Društvo že šteje 83 članov. Čast Idrijskim mladenčem in dekletom! Še vedja čast pa ženam in možem, ki so pristopili za podpirati društvo, ki je v prvi vrsti ustanovljeno za mladino. To je res pravi napredek, pred katerem se mora skriti puhli in gnjili liberalizem, [katerega se dandanes že vsak pameten človek sramuje. Le tako naprej vrli Idrijsčani in pridne Idrijsčanke, in v kratkem času bo štelo naše društvo 100 članov, kar bo v čast naši mali župniji in v izpodbnjo večjim krajem.

Iz kobariškega okraja.

kd V Kobaridu so bile pretečeni teden občinske volitve. Šlo se je pri teh volitvah raznim naprednim magnatom za županski stolček. Muog bi bil rad župan, kakor pravi tista znana.

Je čudno res današnji dan, ko hoče biti vsak župan. Naj oče, sin bo stric ali brat, županski vsak je kandidat.

kd S kobarškega. — Lepa in krasna je bila kobariška dolina na predvečer cesarjevga jubileja. V Kobaridu je bila krasna razsvetljava, po hribih je pa bilo kresov kot zvezdic na nebesnem svodu. Štel in gledal sem te sv. tle kresove, ki so plapolali, kot žareči velikani proti jasnemu nebu. Zvonili so zvonovi, vmes pa pokali topiči, da je odmevalo od našega orjaka Krna tja daleč proti jugu. Vedeli smo vsi, da bo drugi dan jubilejni dan, veseli dan, slavni dan v zgodovini avstrijski. In še bolj so nas podžigali ti kresovi do našega ljudomillega vladarja. V tisoč in tisoč srcih kobariških je bila isti večer samo ena želja: Bog živi, Bog hrani našega dobrega vladarja še mnogo let.

Iz cerkljanskega okraja.

c Iz šentviškogorske planote. — Dne 1. t. m. bil sem slučajno na postaji

pri Sr. Luciji, kjer sem videl cerkljanskega in šebreljskega župana, t. j. gg. Kosmača in Rejca v družbi enega gospoda od deželnega odbora v Gorici. Radovednost me je gnala, da sem prišel do zastopnika deželnega odbora, kateri mi je pojasnil, da sta ta dva župana danes prevzela vsak eden vagon oljnatih preš za svojo občino, koje je nabavil deželni odbor z državno podporo in oddal občinam po znižani ceni, občinama Cerčno in Šebrelje pa vsled letošnjega velikega pomanjkanja krme in vsled velike oddaljenosti popolnoma brezplačno. Vprašal sem nadalje, koliko preš dobi šentviškogorsko županstvo in sem dobil odgovor, da naše županstvo ni nič naročilo. — Vprašanje je: ali pri nas ni pomanjkanje krme? ali smo postali res sami „purgari“, da se nas tako prezira? Najbolje ima res naš župan, ni mu potreba nabirati naročil, ne hoditi k Sr. Luciji, ne doma deliti krme med prosilce. Ali pa je za nas tudi vse jedno, ako po sosednih občinah radi delovanja njih županov dobivajo krmo po tako nizki ceni in so deželni državne podpore dočim mi radi nebrižnosti župana ne dobimo nič? Zpet dober zgled župana naprednaka.

Gorjan.

c Iz Cerknega. — Dne 7. t. m. se je pri nas otvoril c. kr. čipkarski tečaj sv. mašo. Vpisalo se je že sedaj mnogo učenk.

Iz komenskega okraja.

km Poslanec, ki ni razsvetlil oken za cesarjev jubilej. — Med onimi, ki so se odlikovali v Komnu na predvečer jubileja s temo, bili so najhujši naprednjaki. Prvi med njimi je deželni poslanec Jože Štrekelj, učitelj v Komnu, ud c. kr. okrajnega šol. sveta v Sežani, bivši potovalski učitelj kmetijstva za sežansko-komenski okraj, čitateljem dobrošnani trtovejec. Drugi in tretji za njim sta ud c. kr. okr. šol. s. v Sežani, Gabrščekov zaupnik, bivši naš župan, Jože Švara in zdravnik naš napredni dr. Iz Reja. Za to trojico je svetila s temo še napihujena dvojica: Regimstambur, Tonipek, povsodi znani Bažnik, oštir. — Mogoče so dali kake svote v dobrodelne namene namesto razsvetljave. Nam o tem pa ni nič znanega.

km Pliskovica. — (Zahvala). — Podpisano vodstvo se najtopleje zahvaljuje tuk. županstvu, oziroma starešinstvu, ki je darovalo 15 K z namenom, da se šol. otroci na dan jubilejske slavnosti primerno obdare. Vodstvo dvorazredne ljudske šole v Pliskovici, 5. decembra 1908.

km Temnica. — Tudi Temničani smo slovesno praznovali cesarjev jubilej. Zavedali smo se slovesnega dne ter na dostojen način slavili sv. volasega vladarja, ki vodi našo monarhijo že dolgih 60 let. Valovje besni v državi, narodni prepri postajajo vsaki dan resnejši, Slovani vstajajo in Nemce je strah. V teh burnih časih pa vidimo častitljivega vladarja, ki pomirjevalno vpliva na srdito valovje, na besneče viharje. Res čudež, da se more ohraniti na prestolu v teh razmerah mož, katerega pa kljub vsem viharjem ga vsi spoštujemo. — Temničanje smo se torej pokazali kot udani podložniki našega vladarja. Doslужeni vojaki smo se skupno udeležili sv. maše, 45 po številu. Po maši smo se udeležili lepe šolske veselice, za katero se je mnogo trudil naš g. učitelj Furlan. Po veselici smo se podali v gostilno g. Stepančiča na Križadi, kjer smo se malo pokrepili. Pri omizju smo nabrali 12 K za revne domače šolske otroke, 13 K pa za eno slovesno sv. mašo, katera se bode darovala 27. dec. za doslužne in vbosanski vojski padle domače vojake. Dan je bil lep. Vse se je dovršilo v najlepšem redu.

km Cesarsko slavje v Komnu. Veličastno je donel zvon sv. Jurija v Komnu iz okrašenega in razsvetljenega zvonika na predvečer cesarjevga jubileja. Komensko občinstvo je pokazalo — z malimi izjemami — kako udano spoštuje cesarja s tem, da je priredilo jako lepo razsvetljavo. Vsa čast!

km Iz Svetega pri Komnu smo dobili dopis, iz katerega na kratko posnemamo, da so tamkaj na slovesen način praznovali cesarjev jubilej. Na predvečer jubilejnega dne je bila občina lepo razsvetljena in umetni ognji so se spuščali. Drugi dan je bila sv. maša ob 11.8., katere se je udeležil gospodarski svet korporativno in pa naši doslužni vojaki, ki so med mašo streljali s puškami. Pod vodstvom bivšega četovodje g. Davida Jazbec so korakali stari in mladi doslužni vojaki. V gostilni g. Delaškjave so zaurili trikratni živio na presv. cesarja. Bilo je lepo, ljudstva je bilo mnogo.

Iz sežanskega okraja.

s Iz Krepljen se nam piše: V letošnjem letu je peronospora povročila mnogo škode, osobito kjer je bila toča. Zdi se mi potrebno, da glede tega napišem nekoliko besedi. Da peronospora povzroča toliko škode je vzrok slabo napravljena tekočina za škropljenje trt, katero spere vsak mali dež s perja. Tudi je treba vsak čas trte škropiti o pravem času, predno so listovi napadeni od peronospore. Letos sem pisec teh vrstic s povekševalnim steklom zasledil znake peronospore na trti, katero sem imel za kontrolo nepoškropljeno, celih 14 dnj poprej, predno je bilo to opaziti s prostim očesom. Peronospora najraje napada nizko rastoče mlade trte, in slabo obdelane. Ker je tudi v moji trtnici vsako leto peronospora napala nežne cepjenke, sem letos delal stroge poskuse, kako pravilno škropiti. Najbolji vsep, da so cepjenke ostale popolnoma zdrave, sem imel na onih cepjenkah, za katere je bila tekočina napravljena na sledeči način: Vodo sem ogreval na solcu več dnj, v enaki vodi sem topil galico in apno 48 ur pred škropljenjem; apno sem rabil neugašeno in določeval množino apna z rudečim lakmusovim papirjem, ki v zadostni množini apna postane višajev. Vsep je tudi bolji, ako se ne škropi v veliki vročini. Na 1 hektu vode sem vložil 1 kg galice. Še bolji vsep bo imel oni, ki bi svoje trte mazal zdaj v jeseni in v epomladi s 40% raztopljeno zeleno galico; tem bolj je to potrebno, kjer je bila toča.

Prihodnje blagostanje kmetijstva, osobito tu na Krasu obstajajo bo v tem, ako se bo pričelo gnojiti travnike z umetnimi gnojili. S tem se bo pridelovalo več in boljega sena in živinoreja se bo s tem pomnožila in zboljšala. Kako gre umetna gnojila z dobrim vsepom rabiti glede na njih lastnost učinkovanja, opišem vsled večletnih pokušenj svoječasno.

Anton Tavčar.

Podpisani priporočam velež. duhovščini in p. n. slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo izvrstno

delavnico.

Izvršujem točno in pošteno po naročilu vsem gg. odjemalcem po najnovejših vzorcih. Pričakujem obilnega naročila in bilježim

z odličnim spoštovanjem

Ivan Šuligoj,
krojaški izvedenec

ulica sv. Antona 12, GORICA

Dopadlo se je Vsemogočnemu odpoklicati našega dragega očeta, oziroma soproga in tasta

JOŽEFA MAKAROVIČ

POSESZNIKA IN GOSZILNIČARJA.

Izročil je predragi ranjki svojo dušo Gospodu previden z zadnjo tolažbo sv. vere dne 6. decembra ob 2. pop. Pogreb je bil iz hiše žalosti v torek dne 8. t. m. ob 2. uri pop.

Sv. Gora, dne 6. decembra 1908.

Karolina Makarovič, roj. Kofol,
soproga.

Rudolf Makarovič, Jožef Makarovič, Ivan Lakarovič, Roman Makarovič, Marija Škert, roj. Makarovič, Frančiška Makarovič, Karolina Makarovič, otroci.
— Lucija Švaža, roj. Makarovič, Katarina Konjedic, roj. Makarovič, Ana Kravos, roj. Makarovič, Antonija Vodopivec, roj. Makarovič, Karolina Tance, roj. Makarovič, sestre. — Franc Škert, zet, Rudolf Makarovič, nečak.

Kinematograf v dvorani „CENTRAL“

Veliki električni BIOSKOP

Internacionalno gledišče, živčnih, govorečih, pojočih in igrajočih podob. Umetniško in tehnično vodstvo: Arhitekt A. Tscherne.

Predstave ob delavnikih 3 velike predstave ob 5, 1/2, 7, in 8. uri zvečer. Ob nedeljah in praznikih prva predstava ob 10^{1/2} in popoldne ob 2, 3, 4, 5, 6, 7 in 8 zvečer.

Pozor!

50.000 parov čevljev!

4 pari čevljev le za 6.50 K.

Vsled denarnih zadreg več velikih tovarnih sem dobil naročilo, prodati veliko množino čevljev mnogo pod tovarniško ceno. — Prodaj zato vsakomur 2 para čevljev za gospode in 2 za dame; rjavega ali črnega usnja, zelo elegantno, najmočnejša fazona: Vsi 4 pari stanejo le 6.50 K. Pošilja po povzetju:

H. Spingarn, trgovina s čevlji Krakovo 207.

Lahko se premeni ali denar vrne.

Išče službe dobro izvežbana

kuharica

v mestu ali na deželi. Več se pozive pri gospodu županu v Št. Petru pri Gorici

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkinega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 96 v. liter	
Jedilno fino	K 1.04
istrsko	„ 1.20
Corfu	„ 1.20
Puglie	„ 1.28
Jesih vinski	„ 1.28
Marsiglia	„ K 1.28
Bombay	„ 1.20
Bari	„ 1.40
Lucca	„ 1.60
najfinejše	„ 2.—
Milo in luči.	

Priporočam čč. duhovščini in cerkvenim oskrbništvom.

Edina zaloga oljkinega olja v Gorici, via Teatro 20 in via Seminario 10.

Zahvala.

Podpisani se zahvaljujemo vsem, ki so ob času bolezni, smrti in pogrebu naše zveste in nepozabne služabnice

Frančiške Koblar

izkazali na katerikoli način kako uslugo. Pred vsem izrekamo najsrčnejšo zahvalo društvu »Skalnica« in dekliški Marijini družbi, ki ste spremljali drago pokojnico k pogrebu z zastavo.

V Gorici, dne 6. dec. 1908.

Družina dr. Zencovih.

Peter Cotič,

čevljarski mojster, Gorica,

Gosposka ulica 1
Raštelj 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14,
(blizu lekarne Gironeoll).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapetarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Cerkvena mizarska dela
V rimskem in gotičkem slogu
izdeluje

A. Černigoj-Gorica.

Svoji k svojim!

Staroznana narodna tvrdka:

Anton Iv. Pečenko

GORICA, ulica Jos. Verdi 26

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pylenjskim pivom „prazdroj“ iz sloveče češke „Meščanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkah in steklenicah; z domačim pristnim tropinovcem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrske države v sodih od 56 lit. naprej franko goriška postaja.

Cene zmerne.

A. Fajt

pekovski mojster v Gorici,
tekališče Fr. Josipa 2 (lastna hiša)

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva za nove maše in godove, kolače za birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno. Prodaja fino pecivo, likerjev.

Peče tudi najfinejše pecivo.

Svoji k svojim!

Vse kar je zimskega blaga se proda mnogo ceneje kot po navadi ker ee rabi prostor za poletno blago katero že prihaja v najnovejših ozorcih pri tvrdki:

Franc Ravnikar Raštelj št. 16 v Gorici

(v lastnej hiši).

Ker je mraz hud si vsakdo lahko po ceni obleko preskrbi, samo oglasi se naj pri zgoraj omenjeni tvrdki.

Ta trgovina je prva slovenska v njenej stroki v tej ulici Raštelj.

Ustanovljena tvrdka l. 1866.

Edina največja zaloga usnja ter vseh čevljarskih potrebčin.

Ustanovljena tvrdka l. 1866.

J. DRUFOVKA Gorica.

Centrala: Gosposka ulica št. 3 (nasproti Monja) — filijalka Raštelj št. 3. — Lastna strojarija v Črnicah.

Odlikovana tvornica nadplatoev gumaš, pasov, jermenov za transmisije itd.

SVOJI K SVOJIM! — Zalagatelj ličila v korist družbi Sv. Cirila in Metoda. — SVOJI K SVOJIM!

Shod pri Sv. Luciji.

Takozvana „kmečka stranka“, je priredila v nedeljo ob 4. popoldne shod pri Sv. Luciji. Kmet Mermolja začne govoriti o starih Slovanih, preide kmalu na svojo kmečko stranko in pravi, da morajo vsi kmetje v to stranko. Kmetje, ki so pri njegovi stranki, so vsi verni, pridružili so se jim tudi učitelji. Gabršček so pustili, še Gregorčiča in Slov. ljudsko stranko naj zapuste vsi kmetje in duhovniki. Če duhovniki ne bodo hoteli pristopiti k Mermoljevi stranki, naj pa kmeti sami to store in ne bati se duhovnikov. Pri koncu govora vabi še, naj vsi pristajajo pristopijo k deželni zavarovalnici za živino. Predsednik shoda g. Kovarčič, poštar pohvali govornika in da besedo g. Kragelju, župniku. Ta se strinja s predgovornikom v tem, da morajo vsi pomagati kmečkemu stanu, izjavlja pa, da loči duhovnike od mnogih, ki se štejejo, da so sedaj v kmečki stranki, istih protiverške težnje. G. Mermolja ugame, da misli župnik zlasti učitelje in jih začne zagovarjati. Učitelji so njemu in ne vemo še katerim pri kmečki stranki povedali, da jih je pripeljala iz liberalne v kmečko stranko le edina gola grozna ljubezen in skrb za kmeta — verjame, kdor hoče in more. — On, Mermolja bo tudi skrbel, da se učitelji zopet pokristjanijo v njegovi stranki — zares veliko delo je sprejel nase. Če bodo pa le svobodomiselnih, pravi Mermolja, jih nažene iz stranke. Greši pa slovenska ljudska stranka, nadaljuje Mermolja svoj govor, ker napada učitelje. Tudi če bi vsi ostali svobodomiselnih t. j. brezverni, mora jih kmet spoštovati, ker širijo izobrazbo, ne pa biti proti učiteljem. Torej Mermolja le dvomi, da jih bo izpreobrnil! Ko pravi župnik Kragelj med Mermoljevim govorjenjem, da imajo kmetje prav, če so proti šoli, zatulijo navzoči učitelji. G. Rakovšek nadučitelj ozmerja ta medklic s tako groznim glasom, da se je zares bal župnik Kragelj, da mu bo treba še za kazen za to besedo stati eno uro po shodu na eni nogi pred Vugovim salonom. (Župnik Kragelj mirno pojasni, da je o šoli mnenja, da ista kakor je sedaj vravnana, ne odgovarja kmečkim potrebam; glede učiteljev samih pa ostane pri trditvi, da svobodomiselnih učitelji ne bodo v korist kmetu in da z njimi le more duhovnik skupno delovati. Učitelji izpodbijajo vero tudi kmetu in zlasti mladini. Nato se sliči klic od učiteljske strani, češ, postave tega ne puste učiteljem, da bi delali protiverško. Sedaj pa vprašamo

učitelje: Kje je bila postava, ko ste odpravljali in odpravljate krščanske pozdrave iz šole? Kje je postava, ko nočete nadzorovati otrok pri sv. maši? Kdo vam sme kaj reči, ko nočete moliti o poldan z otroci angeljskega češčenja itd. Ali sliši postava, kaj govorite v šoli otrokom?! Ne, če vam vera ne da postave, druga vas ne zadene! Duhovniki in kmetje verni pa zahtevajo in bodo zahtevali od postave, naj jim da za katoliške otroke katoliških učiteljev, ne pa framazonov. Duhovniki in verni kmetje vedo, da brezverni učitelji kmečkemu stanu ne bodo reševali. Nasprotno pa mislijo o katoliških učiteljih. Teh nam dajte. On ni seveda mogel in hotel razumeti, župnik pa tudi njegove tako čudno skrupucane globoko verne in framazonske kmečke stranke ne in zato se je pogovor kmalu končal. Za besedo prosi še kmet Bizajl ml. iz Modreje in pove, da se čudi tudi on, kako so po hribih ravno vsi liberalci vslopili v Mermoljevo stranko. Odgovor tak kot glede učiteljev. Liberalce je zarsbela naenkrat grozna ljubezen do kmeta in ker so videli, da liberalci ne delajo za kmeta, pa v kmečko stranko. Tako je bilo torej na koncu shoda dognano, da so v kmečki stranki poleg vernih kmetov liberalni nekmetje in brezverni učitelji in s tem tudi dognano, da je agrarna kmečka stranka vse drugo kot prava kmečka, pač pa nezakonska hčerka prejšnje zmrazjene liberalne in svobodomiselnih učiteljske stranke in da za vernega kmeta ni v njej prostora.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

P. n. Janez Eržen v Šebreljah 2 K; Ahazver v Gorici 5 K; Ivan Koršič, c. kr. kurat vojne mornarice v Palju, 20 K, županstvo Libušnje v tolminskem glavarstvu 20 K; Svitoslav Premrou, vodja „Gor. Zveze“, mesto razsvetljuje na jubilejni dan 2 K (prav toliko tudi za „Šolski Dom“); I. V. v Kosovelju prihranek malih prispevkov za jubilejno slavnost Nj. Veličanstva 2 K; Luigi Ziani, voditelj novega pogrebnege podjetja, 10 K; Neimenovani, 20 K; na shodu „Slov. katol. delavskega društva“ dne 6. t. m. nabrali na predlog predsednika g. Gorjupa 20 K 21 v, tej svoti dodal g. Josip Gorjanc, gostilničar, 2 K; duhovljani v Novakih darovali pri sv. maši dne 2. dec, 7 K 40 v; Ivan Rečič, učitelj gluhozemih, 10 K; Marija Fišer 2 K; p. n. starašinstvo v Brestovici sklenilo v seji dne 8. nov. t. l. 50 K; p. n. starašinstvo v Selih pri Brestovici sklenilo v seji dne 10. nov. t. l. dati 50 K; županstvo v Kalu 50 K, tej svoti dodal p. n. g. učitelj Anton Lomšek v Kalu 1 K; Janez Vuga, vikar v Kozani 10 K; Ivan Košir, kurat v Ročinju na račun ustanovnine 50 K; županstvo v Drežnici vsled starašinskega sklepa z dne 2. dec. t. l. 20 K; pri proslavljanju šestdesetletnega vladanja našega presvitlega cesarja nabralo starašinstvo in povabljeni v Biljah 60 K in ravno toliko za dijaško kuhinjo; pri proslavljanju 60-letnega jubileja presvitlega cesarja nabralo se je med starašinstvom in nekaterimi gosti v Podgori 21 K 60 v za „Slovensko Sirotišče“ in ravno toliko za dijaško kuhinjo; Josip Golob, kurat je dal za „Slovensko Sirotišče“ 10 K; Nekdo s Krasa 1 K; Frančišek Valentičič, Pevma 20 vin; Karol Draždek, pekovski mojster 10 K; Ivan Gorjup, pekovski izvedenec 5 K; Terezija Medvejšček, gospodinja, ulica Ascoli 25, 2 K; Doroteja Trnovec v Gorici 1 K.

Bog poplačaj vsem stotero! Vse v boljše bodočnost slovenskega naroda pod slavno vlado Njega Velič. cesarja Franca Jožefa I. I

Za „Alojzijevišče“

so darovali: Preč. g. dr. Fran Žigon K 20; preč. g. Ivan Koršič, c. in kr. kurat vojne morn. K 5; p. n. g. Josip Štanta, učitelj nabral K 10-70; preč. g. Fr. Razpet, župnik K 10; nabralo se je pri ženitnini Stepančič v Temnici K 909; preč. g. Josip Ivančič, župeupr. K 2; Rudolf Perko, učitelj na Iderskem nabral dne 2. decembra v veseli družbi g. odlikovanega župana A. Manfreda in vseh starešinov 10 K; V Temnici se je nabralo na slavnosti Nj. Vel. v veseli družbi pri g. Trampužu 2 K. Vsem dobrotnikom pri-srčna hvala.

Priporočamo

sl. občinstvu v mestu in deželi posluževati se tvrdke

J. Medved

v Gorici Corso Verdi

pri n a k u p u izgotovljenih oblek, kožubov, klobukov in črevljev tako za možke kakor ženske.

Izbira je velikanska.

Delavnica cerkvenih posod
in cerkvenega orodja

Fr. Leban

Gorica,

Magistratna ulica šte. 5.

Priporoča preč. duhovščini svojo delavnico cerkvenega orodja in cerkvenih posod, svečnikov itd., vsakovrstnih kovin v vsakem slogu po najnižjih cenah. Popravlja in prenavlja stare reči.

Blago se razpošilja franco.

Anton Potatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovaišče nirnberskega in drobnega baga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejmih in trgih ter na deželi.

Svoji k svojim!

ŠTEFAN NOSIČ

naslednik Antona Pucelja

uljudno naznanja slav. občinstvu, da je prevzel od g. Pucelja znano

edino slovensko brivnico v Gorici, na Travniku.

Zagotavlja postrežbo v popolno zadovoljnost, se priporoča za obilen obisk. Sprejema vsa v to stroko spadajoča dela kakor: maskiranje, vlasulje, brade itd. Kupuje zmedene lase po najvišji ceni.

Svoji k svojim!

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19. (Medjatova hiša)

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna polsopja, zvonove, pre-mičnine in pridelke; 2. proti prelomom zvonove, in 3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam

Edina domača slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!

Loterijske številke.

6. decembra.

Trst 41 83 49 19 31
Linc 6 75 83 52 79

Prodajalna Katoliškega tisk. društva v Trstu

pri veliki pošti — ulica delle Poste št. 9.
se priporoča za nakup

raznih molitvenikov, kipov, križev,
rožnih vencev, podob malih in ve-
likih, svetinj, cerkvene obleke, vo-
ščenih sveč, pisarniških potrebščin,
i. t. d. . t. d. i. t. d.

Za časa sv. misijona lepe misijonske
podobie z slovenskim besedilom.
Ob 50-letnici mašništva sv. Očeta:
podobe Pija x. na platno z lepim
okvirjem.

Zaloga tiskovin za častite župne urade.

Za obilo naročil in obiska od čč.
gg. duhovnikov kakor p. n. občinstva
se priporoča z velespoštovanjem

„Katol. tisk. društvo“
TRST.

Zaloga.

Podpisani priporoča p. n. ob-
činstvu v mestu in na deželi
svojo

trgovno z lesom, cementom,
peskom, drvm n ogljem

na Volčjidragi pri postaji c. kr.
državne železnice.

Josip NARDIN, trgovec.

Anton Kuštrin,

trgovec v Gorici
Gospiska ulica št. 25

priporoča častiti duhovščini in slav-
nemu občinstvu v mestu in na deželi
svojo trgovino jedilnega blaga n. pr.
kavo Santos, Sandomingo, Java, Cej-
lon. Portoriko itd. Olje: Lucca, St.
Angelo, Korfu, istrsko in dalmatin-
sko. Petrolej v zaboju. Sladkor razne
vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3, 4, 5. Več
vrst riža. Miljsveče prve in druge
vrste, namreč ob 1/2, kila in od enega
funta. Testenine iz tvornice Znidaršič
& Valenčič. Žveplenke družbe sv.
Cirila in Metoda. Moka iz Majdiče-
vega mlina iz Kranja in iz Joch-
mann-ovega v Ajdovščini. Vse blago
prve vrste.

Lekarna Cristofoletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokrižovo) jetrno olje.
Posebno sredstvo proti pranim
bole z n. m. in splošni telesni
slabosti.

Izvrna steklica tega olja na,
ravnomerne barve po K 1-40
bele barve K 2.

Trskino železnato jetrno olje.

Raba tega olja je posebno priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.
Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se ozdravijo v kratkem času z gotovostjo vse kostne bolezni, žlezni otoki,
golše, malokrvnost itd. itd.

Cena ene steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

OPOMBA. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preišče se vedno v
mojem kem. laboratorju predno se napolnijo steklenice. Zato za-
morem jamčiti svojim čč. odjemalcem glede čistote in stalne spo-
sobnosti za zdravljenje.

Cristofolettijeva pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Objava.

Varuštvo podpisanega zavoda je sklenilo znižati merilo na eskomt
zastavnih pisem, katero je tačas znašalo po 94%, za posojila pod zneskom
20.000 K in po 93%, za posojila nad 20.000 K, na 91%, za vsa posojila
brez razlike.

K tej naredbi je varuštvo dele povod trajno nazadovanje zazna-
movanja rentnih papirjev.

V Gorici 5. decembra 1908.

Ravnateljstvo

deželnega hipotečnega kreditnega zavoda po-
knežene Grofovine Goriške-Gradišanske.

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z
omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obre-
stovala pričenshi s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po
4 1/2% (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- a) na vknjižbo po 5 1/4% (pet in en četrt od sto);
- b) „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto.)

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo ne-
spremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron
2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

Najlepše fotografije

dobite

v odlikovanem fotografskem ateljeju

ANTONA JERKIČA

Gorica

Trst

Gospiska ulica št. 7.

Via delle Poste št. 10.

ZNIŽANE CENE!!

VSAKDO

ki pride na trg v Gorico nakupovat si razne potrebščine za zimo naj
si v lastno korist ogleda poprej blago v solidni domači trgovini

I. ZORNIK v Gosposki ulici št. 11.

Tu dobi posebno veliko zalogo zimskih pletenin Jaegersraje, rokavic, nogavic, golnic,
volnenih rut, volnenih in svilenih šerp, kožuhovnih boa, gorskih podoblek vsake
velikosti, volno i. t. d.

Najlepša zaloga bordur za obleke, svile, zamete pliša, in vsih potrebščin za
šivilje; Pasove, moderce, dežnike, predpasnike, galoše i. t. d. — Vence cvetlice in
pajedane za neveste. Usnjate torbice, toaletna mila, dišave, glavnike itd. — Gorke
H malaya čevlje vsake velikosti, posebno priporočljive proti trganju v nogah.

Ta teden znatno znižane cene.

ZNIŽANE CENE!!

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z neomejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri
prodaji kmetijskih pridelkov.

V zalogi ima: modro galico, žveplo, razna
umetna gnojila, gumijeve vezi, belo in živin-
sko sol, otrobi debele in drobne, turšico,
moko, klajno apno in drugo.

Člani pridruženih zadrug se pri prevzemanju blaga mo-
rajo izkazati s člansko knjižico zadruga in posojilnice, h
kateri pripadajo.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
bivši „Hotel Central“.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze),
cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne
okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano
medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene
in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter
vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže
s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za
100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!